

Případová studie Ždírec nad Doubravou

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU ŽDÍREC NAD DOUBRAVOU

Kraj: Kraj Vysočina
Počet obyvatel: 3 177 (1. 1. 2013)
Obec s rozšířenou působností a pověřená obec: Chotěboř
Rozloha: 26,74 km²

Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	650,6 t	(204,8 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	278 t	(87,5 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru a nápojového kartonu občany (2013):	114,6 t	(36,1 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	75,9 t	(23,9 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	40,5 t	(12,7 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: místostarosta obce (Ing. Bohumír Nikl)

Město Ždírec nad Doubravou, Radnice ve Ždírci, Foto: [Město Ždírec](http://www.zdirec.cz), <http://www.zdirec.cz>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Miroslav Odvárka - ODAS Žďár n. S., Služby města Ždírec nad Doubravou, EKO PF

Společnost **Miroslav Odvárka - ODAS Žďár nad Sázavou** se stará o svoz směsného komunálního odpadu, svoz tříděného odpadu (papír, plasty, sklo) a bioodpadu, provozuje bioplynovou stanici, třídící linku, sběrný dvůr obce a zajišťuje související služby. **Služby města Ždírec nad Doubravou** (příspěvková organizace města) se starají o údržbu městské zeleně, úklid veřejného prostranství a provozují komunitní kompostárnu ve

vlastnictví města. Firma **EKO PF** sváží z tmavě zelených kontejnerů v obci (od občanů) opotřebované potravinářské oleje a tuky a zajišťuje jejich využití.

Vybavenost: 33 sběrných stanovišť na separovaný odpad na 3 200 obyvatel (většina stanovišť kompletní - papír + plasty + sklo). Nápojový karton se sbírá společně s plastem do žlutých kontejnerů. Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné. Nádoby na sklo mají spodní výsyp (tzv. zvony o objemu 1 500 l), kontejnery na papír a plasty mají všechny horní výsyp (1 100 l). Z výše uvedeného vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad je přibližně **96 obyvatel/sběrné stanoviště**. Obyvatelům jsou k dispozici dále **4 kontejnery na textil** a **2 červené kontejnery** ke zpětnému odběru elektrospotřebičů. Ve městě jsou občanům k dispozici také **2 malé tmavě zelené kontejnery** (240 l) na odpadní **tuky a oleje** (viz obrázek na str. 3). Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně odevzdávat také **ve sběrném dvoře (SD) města**, který je otevřený vždy v po, st, pá (odpoledne) a so (dopoledne). Stavební odpad není v SD přijímán, je nutné ho odvézt přímo na smluvní skládku odpadů (za poplatek – po domluvě s městským úřadem). Ve městě také funguje **1 sběrna** druhotných surovin (na sběrném dvoře – provozuje ODAS), která vykupuje **papír a kovy** (otevřeno st a so).

Sběrný dvůr ve Ždírci nad Doubravou, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o.

Ždírec nad Doubravou od dubna roku 2009 provozuje **system odděleného nádobového sběru a svozu bioodpadů**. Lidé si mohou od města oproti občanskému průkazku (trvalé bydliště v obci) zdarma zapůjčit nádoby na sběr bioodpadů o velikosti 240 l (126 ks) a 1 100 l (cca 50 ks - společenství vlastníků – čínžáky a paneláky) a ty jsou jim potom bezplatně **1 x za 14 dní vyváženy** (v sezóně, mimo sezónu 1 x měsíc). Město má **vlastní malou komunitní kompostárnu** (u sběrného dvora), ve které kompostuje zatím pouze bioodpad z údržby městské zeleně. **Bioodpad svezenny od občanů** není ve Ždírci natolik čistý, aby se dal kompost vzniklý z tohoto vstupu bez problémů uplatnit na půdě při péči o zeleň a zahrady, proto bioodpad z nádobového sběru město zatím vozí **k využití do bioplynové stanice** firmy ODAS ODPADY s.r.o. ve Žďáru nad Sázavou. Do budoucna však plánuje bioodpad svážet vlastní svozovou technikou pomocí Služeb města na obecní kompostárnu. Bioodpad z domácností mohou občané Ždírci nad Doubravou odevzdávat také **přímo ve sběrném dvoře**.

Způsob platby za odpady: místní poplatek ve výši **492 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné) – poplatek za veškeré služby včetně všech typů svozu bioodpadu, rekreatanti platí **540 Kč/rok** (2014) za každou nemovitost (všichni občané s trvalým pobytem v obci mají nárok na úlevu z plné výše poplatku ve výši 48 Kč, 540 – 48 = 492 Kč, rekreatanti bez úlevy)

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (**SKO**) ve městě probíhá **jedenkrát za týden** od prahu domu firmou Miroslava Odvárky ODAS. SKO je od občanů sváženo na sběrný dvůr města a zde je po slisování překládán na velké nákladní automobily a převážen k odstranění na skládku Ronov (95 % SKO, město Přibyslav), nebo na skládku v Nasavrkách (5 % SKO, .A.V.E. CZ). **Tříděný odpad z barevných**

kontejnerů ve městě je vždy svážen až při jejich naplnění („Just in time“ svoz), tzn., že není v obci pevně stanovený harmonogram svozu tříděného odpadu. Nejméně 1 x týdně probíhá monitoring nádob ze strany smluvní firmy ODAS tak aby se zjistilo, které kontejnery je třeba vyvézt (monitoring při svozu SKO). Jsou vyváženy pouze plné kontejnery a jen ty jsou potom obci smluvní firmou účtovány. **Frekvence svozu odpadního papíru a plastů** je cca **jedenkrát do týdne** (základem je dostatek nádob na frekventovaných místech - pružně se dle nahlášených potřeb doplňují nádoby z rezervy, či pokud chybí tak se naopak berou z míst, kde nejsou využité - dochází k přemísťování nádob v čase). Z výše uvedeného také vyplývá, že dochází k pružné úpravě tras při svozu separovaného odpadu dle zaplněnosti nádob. **Odpadní sklo** (bílé i barevné) je z barevných zvonů vyváženo přibližně **1 x za měsíc** (také dle potřeb). **Nápojové kartony** jsou sbírány společně s plastem do žlutých kontejnerů a vytríděny až na třídící lince firmy ODAS ve Žďáru nad Sázavou stejně jako papír, plasty a sklo. Tříděné odpady jsou následně firmou ODAS předávány k využití. **Kontejnery na odpadní oleje a tuky** jsou vyváženy firmou EKO PF dle potřeby při jejich zaplnění (**cca 1 x za měsíc**). Město Ždírec nad Doubravou, Služby města Ždírec n. D., ZŠ a MŠ Ždírec n. D. od roku 2011 také organizují **společný sběr starého papíru** (až 40% odpadního papíru z produkce města je odevzdáváno ve školním sběru). Peníze, které město získá za odevzdaný starý papír, vždy Ždírec převádí na účet Sdružení rodičů při ZŠ a MŠ Ždírec n. D. a ty je využít na různé akce pro děti (výlety, karnevaly, atd.). Při sběru papíru je vždy zdůrazňována potřeba třídění komunálních odpadů občany.

Třídění odpadů ve Žďirci nad Doubravou, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o.

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Ždírec nad Doubravou informuje občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky obce** – webové stránky obsahují informace z OH, zejm. otevírací dobu sběrného dvora, důležitá data pro sběr starého papíru, novinky v OH a vyhlášky města
- **noviny radnice „Naše noviny“** – měsíčně do všech schránek v obci, téměř každý měsíc nějaký článek s odpadovou tematikou – zejména se jedná o novinky v OH obce, otevírací dobu sběrného dvora, termín dalšího sběru starého papíru, harmonogramy svozu směsných komunálních odpadů a bioodpadů, články o správném třídění odpadů atd.
- **SMS zprávy** všem registrovaným občanům obce a **hlášení v místním rozhlasu** (servisního charakteru) – kdy bude další sběr starého papíru, kdy bude sběr nebezpečného odpadu, atd.
- **školní vzdělávací akce** – základní škola, mateřská škola – MěÚ a školy pořádají čtvrtletní soutěže ve sběru starého papíru mezi žáky, exkurze pro žáky na třídící linku ODAS a sběrný dvůr ve Žďáru nad Sázavou, Recyklohraní – soutěže s tematikou zpětného odběru elektrospotřebičů a třídění odpadů

pro děti (ve spolupráci s kolektivními systémy), každoroční exkurze pro žáky 5. třídy ZŠ do ekocentra Trkmanka ve Velkých Pavlovicích (výukový program odpady, také pro učitele MŠ a ZŠ)

- **kontaktní kampaň** – informování o OH obce při příležitosti Podoubravského víceboje (město ve spolupráci hasiči, firmou ODAS a kolektivními systémy) – soutěže pro děti i dospělé s odpadovou tematikou

Plánování odpadového hospodářství:

Město Ždírec nad Doubravou nemá zpracovaný Plán odpadového hospodářství (POH), investice do odpadového hospodářství obce však plánuje vždy s několikaletým předstihem. Město je členem místní akční skupiny (MAS) „Havlíčkův kraj o.p.s.“. MAS se pravidelně schází na „Kulatých stolech“, na kterých se s jejími členy rokuje o dalším směřování obce a regionu - plánování také v oblasti odpadového hospodářství (v MAS jsou jak okolní obce, tak místní občanská sdružení atd.). Město Ždírec nad Doubravou by chtělo v budoucnu vystavět např. podzemní kontejnery na tříděný sběr odpadů na náměstí (v současné době je tam umístěno velké množství kontejnerů), zrekonstruovat a dovybavit sběrný dvůr obce a obnovit některá další kontejnerová stání v obci.

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Ždírec nad Doubravou dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů, dokonce se mu daří **již nyní naplňovat cíle Evropské rámcové směrnice o odpadech (ES/98/2008)**, které byly stanoveny Evropskou unií až pro rok 2020 – tzn. materiálově využít minimálně 50 % uvedených složek domovních a jim podobných odpadů (separace **papíru = 63 %**, separace **plastů = 55 %** a separace **skla = 54 %**). Díky svému úsilí město Ždírec nad Doubravou **v roce 2013 vyhrálo krajskou soutěž v třídění a recyklaci odpadů „My třídíme nejlépe“** v kategorii obec do 10 000 obyvatel. Ždírec nad Doubravou také v roce 2007 uspěl v celostátní soutěži obcí v třídění odpadů „O křišťálovou popelnici“ společnosti EKO-KOM a.s. (získal 2. místo).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství Ždírc nad Doubravou:

- **nadstandardní komunikace s občany města**
- **důraz na výchovu a vzdělávání**
- **hustá síť infrastruktury OH (vyšší počet sběrných stanovišť k třídění odpadů na obyvatele)**
- **operativní svozy tříděného odpadu („Just in time“ svozy = nejsou napevno stanovené harmonogramy svozů pro tříděný odpad)**
- **dostupnost svozu bioodpadů pro všechny občany obce – snižuje se jeho množství v SKO**
- **podpora starosty obce**